

De internationale postdoctorale opleiding UNIGIS viert dit jaar haar 20-jarig bestaan in Nederland. De opleiding zelf bestaat enkele jaren langer (sinds 1990), toen de eerste studenten startten met deze 'Distance Learning' GIS-opleiding, die op dat moment alleen in Engeland te volgen was. Dit was voor veel geïnteresseerden geen beletsel en zo meldde Bart Kusse, vanuit zijn GIS rol bij het RIVM, zich als eerste Nederlandse student aan.

Een terugblik op de eerste GIS-opleiding in Nederland

door Jasper Dekkers, Bart Kusse en Henk Scholten

Tegelijkertijd had Henk Scholten in 1990 de eerste Europese GIS-leerstoel, de leerstoel 'Ruimtelijke Informatica' aan de Vrije Universiteit Amsterdam, aanvaard. Naast samenwerking met andere onderzoeksinstituten, was het vinden van partners bij het ontwikkelen van onderwijsmateriaal een noodzaak. Zowel met het NCGIA (VS) als met de Regional Research Laboratories in de UK is intensief gediscussieerd hoe deze samenwerking vorm kon krijgen. De eerste Europese GIS congressen (EGIS) zijn een mooi voorbeeld van deze samenwerking. De positieve samenwerking die ontstond met de GIS professionals in Engeland, was tevens de aanleiding voor Henk om samen met Bart te inventariseren of er een markt voor zo'n Geo-opleiding in Nederland was en hoe deze vanuit de VU samen met de Engelse en Oostenrijkse collega's opgepakt kon worden. Het resultaat was dat in september van 1993 de eerste intake in Nederland een feit was met 7 studenten, waarbij ook enkele buitenlandse deelnemers waren.

Technologie ondersteunt écht Distance Learning

Als gevolg van de technologische ontwikkelingen, waarbij computers en internet hét distributiemedium werden, opende dit de mogelijkheden dat de opleiding nog internationaler kon worden. De kwaliteit ervan is nog steeds geborgd doordat een lokale universiteit met haar docenten de plaatselijke ondersteuning verzorgt, het materiaal is voor allemaal uniform.

Ook was Nederland, vanwege haar buitenlandse studenten uit onder meer Zuid-Afrika en de goede relatie met Kadaster International, een prima 'springplank' om de mogelijkheden voor Unigis in andere landen te onderzoeken. Zo werden nieuwe sites in Pretoria, Port Elisabeth (Zuid-Afrika) en in La Paz (Bolivia) bezocht en langzaam begon het Unigis International netwerk te groeien, vanaf het jaar 2000 geformaliseerd met de oprichting van UNIGIS International Association.

Oprichting SPINlab, groei (2001-2008)

In 2001 wordt aan de Vrije Universiteit het SPatial INformation laboratory opgericht. Het SPINlab is een interfacultair instituut met als belangrijkste taken het verrichten van internationaal erkend onderzoek op het gebied van geo-wetenschappen

en ruimtelijke technologie, het verzorgen van geo-opleidingen en -vakken en het geven van ondersteuning op het gebied van Geo-ICT en ruimtelijke analyse VU-breed.

Met de oprichting van het SPINlab is de link tussen onderzoek en onderwijs verder versterkt. Vanaf het begin van het SPINlab is de UNIGIS distance-learning GIS-master de belangrijkste onderwijsactiviteit geweest. De laatste jaren hebben we als SPINlab ook een sterke toename in het aantal geo-toepassingsvakken binnen reguliere master en bacheloropleidingen gerealiseerd. Daardoor verzorgt het SPINlab nu geo binnen de Vrije Universiteit over een enorm breed toepassingsveld, variërend van Gezondheidsgeografie tot Geomarketing en van Archeologie en Cultureel Erfgoed tot Natuurrampen en Risico's. Meer en meer is er uitwisseling van studiemateriaal en docentenzet tussen de reguliere onderwijsvormen en het afstandsonderwijs, zowel binnen de VU als met de partners in het UNIGIS Internationale netwerk.

Conculega's, veranderingen en vernieuwingen (2008-2013)

Met de komst van het GIMA-curriculum op de Nederlandse Geo-opleidingenmarkt in 2008 zijn de studentenaantallen van UNIGIS in eerste instantie licht afgenomen, maar er bleek voldoende ruimte voor aanvullend onderwijsaanbod gezien het feit dat GIMA zich meer richt op een doorstroom vanuit reguliere bacheloropleidingen en UNIGIS meer de wat ervarener Geo-professionals bedient. Bovendien, sinds de wijziging in de Wet Hoger Onderwijs in september 2010 is de UNIGIS-opleiding voor bepaalde groepen studenten, bijvoorbeeld diegenen die al een Nederlandse mastergraad op zak hebben, veel goedkoper dan reguliere GIS-opleidingen. Deze ontwikkelingen hebben onder meer geleid tot een grotere instroom van hoger opgeleide professionals bij UNIGIS en tot een grotere instroom vanuit andere reguliere bachelor- en masterprogramma's. Een andere aanleiding voor nieuwe instroom is het feit dat de banen ook in de geo-sector op het moment niet voor het oprapen liggen. De combinatie van doorleren en ondertussen werk zoeken is daardoor aantrekkelijker geworden. De UNIGIS-opleiding leent zich hier uitstekend voor dankzij haar flexibele programma-opzet en de mogelijkheid om een individueel aangepast (i.e. versneld of vertraagd) studieprogramma te volgen.

Sinds 2008 heeft UNIGIS een nieuwe programmastructuur waarin naast Geo-ICT-concepten en -toepassingen ook meer aandacht is voor onderzoeksmethoden. Vorig jaar heeft een extern panel van

experts de hele opleiding weer kritisch bekeken met als gevolg een positief advies voor de verlening van de accreditatie van het programma. Er wordt momenteel hard gewerkt aan een verdere verbreding van het toch al brede keuzeaanbod aan modules, te weten in de toepassingsvelden Geo-Ict & Risk management en Geomarketing.

In September 2012 is de nationale GI-minor is gestart met een eerste serie geo-vakken gegeven aan de Vrije Universiteit, verzorgd door een samenwerkingsverband van geo-docenten van verschillende universiteiten en ondersteunt door de Stichting Arbeidsmarkt Geo. Derdejaars bachelor-studenten van aangesloten universiteiten kunnen nu één nationale minor volgen in hun opleiding. Deze groep studenten is een nieuwe interessante doelgroep voor doorstroming naar Geomasteropleidingen, waaronder UNIGIS.

Sinds de start van het UNIGIS-programma in 1993 hebben 390 studenten deelgenomen aan het afstandsonderwijs. We verwachten in september, wanneer we 20 jaar bestaan, dus onze 400e student(e) te verwelkomen. Van de studenten die tot nu toe hebben deelgenomen, was 21 procent vrouw. Wat de laatste jaren opvalt is dat meer en meer studenten kiezen voor de hele masteropleiding in plaats van voor alleen een verkorte opleiding in de vorm van een postgraduate certificaat of diploma. Daardoor groeit het aantal scripties en is het studentenaantal stabiel op zo'n 100 studenten. De kwaliteit van de scripties wordt ook internationaal opge-

merkt. Zo heeft in 2008 een van onze studenten de UNIGIS International Academic Excellence Award gewonnen, terwijl het afgelopen jaar een van onze studenten de runner-up was voor deze prestigieuze scriptieprijs.

Uitdagingen voor de toekomst

Een belangrijk punt voor de toekomst is het bewaken van de balans tussen praktijkgericht en academisch onderwijs. Ook het behoud van de brede keuze in geo-gerelateerde onderwerpen in de specialisatiefase, waar UNIGIS om bekend staat, staat hoog op onze prioriteitenlijst. Een nieuwe uitdaging is wellicht het opzetten van een Geodesign Curriculum in Nederland. Een eerste stap in deze richting is het feit dat Henk Scholten erin geslaagd is de European Geodesign Summit 2013 naar Nederland te halen. Deze wordt op 19 en 20 september gehouden op het Geofort (zie www.geofort.nl). Meer informatie over deze Summit zal gepubliceerd worden via www.geodesignsummit.com.

Jubileumviering 18 september

UNIGIS wil daar met haar jubileumviering graag bij aansluiten en organiseert daarom op woensdag 18 september de viering van haar 20-jarig bestaan op het Geofort. Alle alumni, oud-docenten en studenten zijn van harte uitgenodigd! Wanneer u tot deze categorieën behoort, kunt u een persoonlijke uitnodiging verwachten. Om iedereen te kunnen benaderen, hebben we recente adresgegevens nodig en van met namen de alumni van het eerste uur kan het zijn dat onze adresgegevens verouderd zijn. Daarom nodigen we u vast van harte uit om contact op te nemen met UNIGIS via info@unigis.nl en uw gegevens door te geven. Ook vragen we u om andere UNIGIS-alumni te attenderen op deze oproep, zodat we in september een zo groot mogelijk groep bij elkaar kunnen brengen!

UNIGIS Amsterdam viert 20-jarig jubileum

UNIGIS
Educating GIS Professionals Worldwide

De Vrije Universiteit Amsterdam biedt het internationale UNIGIS Diploma en MSc. curriculum aan, een academische studie waarbij de nadruk ligt op het ontwerp en de implementatie van GIS in de praktijk. Deze geaccrediteerde opleiding is bedoeld voor professionals werkzaam bij zowel overheid als bedrijfsleven in het veld van de Geo-Informatiekunde: van manager, projectleider, applicatiebouwer tot beleidsmedewerker.

Wat houdt studeren bij UNIGIS in:

- ✓ Flexibel programma met diverse specialisatierichtingen
- ✓ In deeltijd studeren gebaseerd op afstandsonderwijs (via het internet)
- ✓ Eén keer per jaar een week training op de universiteit
- ✓ De voertaal is Engels, maar opdrachten mogen ook in het Nederlands worden ingeleverd
- ✓ Gebruik van professionele GIS software

UNIGIS is een succesvol internationaal netwerk van 17 samenwerkende universiteiten, met jaarlijks 2000 studenten, en met 20 jaar ervaring.

Dé mogelijkheid om thuis in uw eigen tempo af te studeren in GISystems & Science. De nieuwe cursus start op **Vrijdag 6 september 2013**. Aanmelden kan via de website.

www.unigis.nl

www.unigis.nl